

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

TRANSKRYPCJA i TRANSLITERACJA

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Transkrypcję i transliterację stosuje się do zapisywania wyrazów, zwłaszcza nazw własnych, pochodzących z języków posługujących się alfabetami innymi niż nasz, a więc przede wszystkim do przekładania cyrylicy na łacinkę. Czym się różni transkrypcja od transliteracji? TRANSKRYPCJA to zapisywanie głosek (dźwięków), transliteracja to zastępowanie liter innymi literami. Transkrypcja to popularna, wygodna i „przyjazna dla użytkownika” metoda przyswajania obcych nazw i wyrazów. Jej wadą jest to, że nie jest ścisła i oddaje brzmienie wyrazów jedynie w przybliżony sposób, dlatego też stosuje się ją jedynie w publicystyce i w tzw. zwykłych tekstach. Zasady transkrypcji zostały ponad pół wieku temu opracowane przez Komitet Językoznawstwa PAN (uchwała z 20 stycznia 1956 roku) i opublikowane w „Pisowni polskiej” (Wrocław 1957), a obecnie dostępne są online m.in. na stronie:

<http://so.pwn.pl/zasady.php?id=629694>.

TRANSLITERACJA to metoda ściśle naukowa: określone zestawowi znaków jednego alfabetu odpowiada zawsze ten sam zestaw znaków drugiego alfabetu. To takie doskonałe przekładanie jednego kodu na drugi. Wadą tej metody jest to, że trzeba bezbłędnie znać owe kody, czyli zestawy znaków. Dla zwykłego zjadacza chleba sposób ten okazuje się niezbyt wygodny w użyciu, dlatego transliterację stosuje się niemal wyłącznie w tekstach naukowych i technicznych oraz w katalogach bibliotecznych. Zasady transliteracji kodyfikuje już nie źródło językowe, lecz źródło techniczne: obowiązująca od 1 lutego 2000 roku Polska Norma PN-ISO 9: Transliteracja znaków cyrylicy na znaki łacińskie. Języki słowiańskie i niesłowiańskie.